

Aarhus d. 25. august 2025

/AE

Supplerende oplysninger

Forlængelse af kaj 109, Aarhus Havn

Nærværende notat indeholder supplerende oplysninger og vurderinger for projektet *Forlængelse af kaj 109, Aarhus Havn*.

Opfyldning af området bag spunsvæggen:

Materialerne, der anvendes til opfyldningen, er rene friktionsmaterialer (sand) fra godkendte grusgrave. Sandet vil blive tilkørt med lastbil. Der opfyldes ca. 4.500 m³, hvilket betyder, at der skal køre ca. 180 lastbiler til området med hver ca. 25 m³ sand. Lastbilerne ankommer til arbejdspladsen over en periode på ca. 20 arbejdsdage, hvilket betyder at der ankommer en lastbil ca. hver time i dagtimerne. Det vurderes ikke, at det vil give problemer for trafikafviklingen i havneområdet.

Støj:

Rammearbejdet vil foregå i et område, hvor der i forvejen er høj byggeaktivitet, så det er uvist hvor mange mennesker, der vil registrere den øgede aktivitet for dette projekt. Aarhus Havns entreprenør skal overholde Aarhus Kommunes støjgrænser, og der vil blive ansøgt om tilladelse til ramning inden opstart jf. Aarhus Kommunes betingelser (Regulering af miljøforhold ved bygge- og anlægsarbejde).

Endvidere vil de nærmeste naboer blive orienteret skriftligt 14 dage inden opstart af de støjende aktiviteter.

Natura 2000 områder:

Natura 2000 er betegnelsen for et sammenhængende netværk af beskyttede naturområder i EU, der er udpeget med henblik på at bevare og beskytte naturtyper og vilde dyre- og plantearter, som er sjældne, truede eller karakteristiske for EU-landene. I dette afsnit vil en eventuel påvirkning af Natura 2000 områder og arter m.m. vil blive vurderet.

De nærmeste Natura 2000-naturområder er "Brabrand Sø med omgivelser" (N233) og "Giber Å, Enemærket og Skåde Havbakker" (N234). Disse områder er ca. 4 km væk fra projektområdet. Derudover findes Natura 2000-naturområderne "Begtrup Vig og kystområder ved Helgenæs", "Mejl Flak", Kysing Fjord", "Kaløskovene og Kaløvig", "Tved Kær" i Aarhus bugt. Alle områder er dog beliggende min. 13 km fra projektområdet.

På grund af afstandene samt projektets karakter vurderes det, at projektet ikke vil påvirke naturtyperne på udpegningsgrundlagene i Natura 2000 områderne. Vandkvaliteten i Natura 2000 områderne vil heller ikke påvirkes af projektet.

Da det dog ikke på forhånd kan udelukkes at odder, sangsvane, flodlampret og marsvin, der er på udpegningsgrundlagene for nogle af Natura 2000 områderne, kan befinde sig nær projektområdet, er det vurderet i det efterfølgende om disse arter kan blive væsentligt påvirket af anlægsarbejdet.

Odder:

Odderen er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 områderne "Giber Å, Enemærket og Skåde Havbakker" og "Brabrand Sø med omgivelser". Odder er også opført på habitatdirektivets bilag IV liste og er således strengt beskyttet. Odderen lever ved uforstyrrede vandløb, eller afsides beliggende moser og næringsrige søer med mange fisk, men også i mindre grad langs kyster. Da odderen er meget sky, undgår den steder, hvor den kan blive forstyrret af mennesker. Det er derfor ikke sandsynligt, at oddere fra de to Natura 2000 områder opholder sig i og omkring projektområdet.

Sangsvane:

Sangsvane er på udpegningsgrundlaget for "Kysing Fjord", der ligger ca. 14 km syd for projektområdet. Da der i og omkring projektområdet ikke findes ålegræs eller andre vandplanter, der udgør svanernes fødegrundlag, er det ikke sandsynligt at sangsvaner vil opholde sig her.

Flodlampret:

Flodlampret er på udpegningsgrundlaget for "Begtrup Vig og kystområder ved Helgenæs", der ligger ca. 15 km øst for projektområdet. Da sandsynligheden for at der opholder sig en flodlampret i dette område er meget lille, og da en flodlampret, der evt. måtte befinde sig i området uden problemer, kan finde byttefisk i området vurderes det, at bestanden af flodlampretter i Natura 2000 området ikke vil påvirkes af projektet.

Marsvin:

Udover at indgå i udpegningsgrundlagene for Natura 2000 områderne "Begtrup Vig og kystområder ved Helgenæs" og "Mejl Flak" er marsvin også opført på habitatdirektivets bilag IV liste, der omfatter arter som kræver særlig beskyttelse i hele deres udbredelsesområder.

I anlægsfasen kan marsvin potentielt blive påvirket af undervandsstøj og forstyrrelse fra nedramning af spuns. Sandsynligheden for, at der befinder sig et marsvin i så kort afstand fra nedramningsstedet, helt inde i bunden af Aarhus Havn, umiddelbart inden nedramningen starter er yderst minimal.

Entreprenører skal anvende den såkaldte soft-start og rampup metode når nedramningen starter. Denne metode består i, at de første hammerslag udføres med svag kraft (soft-start) som efterfølges af ramp-up fasen hvor hammer-slagkraften øges gradvist til fuld kraft. Denne metode giver dyrene mulighed for at svømme væk, inden undervandsstøjen når sit maksimum, så risikoen for høreskader minimeres.

Støjudbredelsen vil blive blokeret af de omkringliggende kajanlæg der udgør en fysisk hindring for trykbølgenes vandring.

På baggrund af ovenstående kan det på forhånd afvises, at projektet vil medføre væsentlige påvirkninger af tilstand og bevaringsstatus for de udpegede naturtyper og arter i Natura 2000-områderne i og omkring Aarhus Bugt.

Vandområdeplaner:

Projektområdet er beliggende i vandområde "Aarhus Bugt og Begtrup Vig" (147). Ifølge Vandområdeplanerne 2021–2027 er den samlede økologiske tilstand i vandområde "Aarhus Bugt og Begtrup Vig" "ringe", mens den kemiske tilstand er vurderet som "ikke god". Vandområdet er målsat til at opnå god økologisk tilstand og god kemisk tilstand.

Kystvandenes økologiske tilstand klassificeres på grundlag af overvågningsresultater for en række biologiske kvalitetselementer nemlig fytoplankton, rodfæstede bundplanter (f.eks. ålegræs og vandaks), bunddyr (bentiske invertebrater) og nationalt specifikke miljøfarlige forurenende stoffer.

I det følgende er eventuelle påvirkninger analyseret og vurderet:

Det vurderes, at arbejdet med at opfylde området med rent sand fra grusgrav ikke vil give en øget tilførsel af kvælstof, der vil kunne stimulere væksten af fytoplankton. Det vurderes derfor, at opfyldning af arealet bag kajvæggen ikke vil udgøre en forringelse eller hindre, at fastsætte miljømål om god økologisk tilstand mht. fytoplankton kan opfyldes.

Der er ikke rodfæstede bundplanter i bassinerne i erhvervshavnen, nærmeste område er uden for Aarhus Havn. Det nærmeste ålegræs område er nord for Aarhus Ø. Det fortrængningsvand som vil opstå i forbindelse med opfyldningen, hvori der vil være finkornet rene sedimenter, vil ikke påvirke rodfæstede bundplanter. Sedimenterne vil nedfælde sig umiddelbart rundt om arbejdsområdet, og dermed ikke påvirke rodfæstede bundplanter og dermed ej heller udgøre en forringelse eller hindre, at fastsætte miljømål om god økologisk tilstand kan opfyldes.

Projektområdet vil tildække et areal på ca. 830 m², der i dag består af delvis stensætning (havnekonstruktion) og delvis havnebund. Der er tale om tab af et yderst lille område med en meget almindelige marin habitattype. Det vurderes derfor, at opfyldningen ikke vil forhindre målsætningen om god økologisk tilstand for bentiske invertebrater.

Idet der anvendes rene grusgravs materialer, vurderes det ligeledes, at opfyldning af arealet bag kajvæggen ikke vil medføre en forringelse eller hindre opfyldelse af fastsatte miljømål om god økologisk tilstand mht. national specifikke stoffer og ej heller miljømål om kemisk tilstand.

Havstrategiloven:

Havstrategidirektivet indeholder 11 deskriptorer, hvis målsætninger potentielt kan blive påvirket af projektets anlægsaktiviteter. I dette afsnit præsenteres vurderingen af projektets mulige indvirkning på miljøtilstanden i forhold til disse deskriptorer. Vurderingen i relation til Danmarks Havstrategi skal afklare, om projektet kan udgøre en risiko for, at de fastsatte mål i den danske Havstrategi ikke opfyldes.

D1 - Biodiversitet:

Opfyldningen vil tildække et eksisterende havneområde på ca. 830 m². Der er imidlertid tale om tab af et yderst lille område af et meget almindeligt forekommende bundfaunasamfund. Det er derfor vurderingen, at fødegrundlaget for fugle og fisk, der lever af bundfaunaarter i Aarhus bugten ikke vil påvirkes af projektet. Det vurderes at fugle, pattedyr, fisk samt pelagiske arter ikke vil blive påvirket på bestandsniveau af projektet. Se desuden afsnittet om Natura 2000.

D2 - Ikke hjemmehørende arter:

Projektet giver ikke anledning til spredning af ikke hjemmehørende arter og påvirker dermed ikke deskriptoren.

D3 - Erhvervsmæssigt fiskeri:

Området er ikke relevant for erhvervsfiskeri. Fødegrundlaget for fisk der lever af bundfauna i projektområdet, 830 m², er uden betydning.

D4 - Havets fødenet:

Det vurderes at opfyldningen ikke vil påvirke produktiviteten eller udbredelsen af nøglearter eller trofiske grupper.

D5 - Eutrofiering:

Det vurderes, at opfyldningen ikke vil forårsage eutrofiering der kan forårsage tab af biodiversitet forringelse af det eksisterende økosystem, skadelige algeopblomstringer og iltmangel på havbunden.

D6 - Havbundens integritet:

Opfyldningen vil tildække et areal på 830 m², der vil være permanent tab som bundfauna. Områdets udbredelse er yderst begrænset, så det vurderes ikke at påvirke det samlede økosystem negativt.

D7 - Hydrografiske ændringer:

Projektets hydrografiske ændringer vil ikke påvirke de marine økosystemer i en negativ retning.

D8 - Forurenende stoffer:

Det vurderes, at projektet ikke vil indebære en forringelse af den eksisterende tilstand eller forhindre, at målsætningerne fastlagt i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand om god økologisk tilstand og god kemisk tilstand kan opfyldes i vandområde nr. 147 Aarhus Bugt og Begtrup Vig.

D9 - Forurenende stoffer i fisk og skaldyr:

Det vurderes, at projektet ikke vil påvirke fisk og skaldyr til konsum grundet projektets art.

D10 - Marint affald:

Projektet vil ikke bidrage til øget tilførsel af marint affald. Projektet vil tværtimod sikre, at eksisterende nedbrudte konstruktioner håndteres forsvarligt og bortskaffes korrekt.

D11 - Undervandsstøj:

Støjen fra nedramningen af spuns i anlægsfasen vurderes at kunne påvirke marsvin i yderste begrænset grad. Marsvin vurderes at trække midlertidigt væk fra det berørte område, og undervandsstøj fra nedramningen vurderes derfor ikke at medføre fysiske forstyrrelser og derved påvirke marine arter væsentligt. Entreprenøren skal anvende soft-start og ramp-up. Denne metode giver dyrene mulighed for at svømme væk, inden undervandsstøjen når sit maksimum, så risikoen for høreskader minimeres.

Sammenfattende vurderes det, at projektet ikke påvirker havstrategidirektivets 11 deskriptorer og at etablering af projektet ikke vil forhindre eller forsinke opnåelse af det langsigtede mål for god miljøtilstand.